OBVEŠČEVALO

obvestila visoke šole za varstvo okolja velenje

JULIJ — DECEMBER 2018

4/2019

IZPOSTAVLJENO

ZELENO in MODRO: okolje, stičišče ved in protislovij

Leto 2018 je bilo za Visoko šolo za varstvo okolja praznično: konec leta smo praznovali 10-letnico delovanja, ki smo jo obeležili z organizacijo strokovno-znanstvenega simpozija s pomenljivim naslovom »ZELENO IN MODRO: OKOLJE, STIČIŠČE VED IN PROTISLOVIJ«.

Prav paradoksalno je, da nam je pri organizaciji dogodka morda še največ preglavic in skrbi povzročala prav izbira primernega naslova. Veliko interdisciplinarnost delovanja sodelavcev šole (le-ta se odraža tudi v vsebinah študijskega programa), ki smo jo želeli v vsej kompleksnosti in žlahtnosti predstaviti na simpoziju, je bilo namreč zelo težavno smiselno združiti pod eno kapo, pod eno ime. A nam je na koncu kar dobro uspelo: zelena barva je v našem delu sveta sinonim za ohranjeno naravo, pogosto tudi za okolju in naravi prijazno aktivnost/delovanje ljudi, modra pa seveda za modrost. Poleg tega ima v tistih delih sveta, kjer gozdovi niso (bili) najbolj razširjeni prvobitni ekosistemi, ljudje pa so bili od nekdaj odvisni od vode, zlasti morja, modra barva povsem enak pomen kot pri nas zelena – je barva narave in sinonim našega sobivanja z njo …

Poleg simbolike barv se v drugem delu imena dogodka skriva še mnogo globlji pomen: okolje je tako v svojem prostorskem pomenu kot tudi v vseh interakcijah s človekom, njegovimi vplivi in pričakovanji, nedvomno res stičišče mnogih ved in disciplin, mnogih zahtev in želja, znanj in predvidevanj, resnic in neznank, odločitev in dilem… A tudi protislovij, ki se – če se omejimo zgolj na antropocentrični vidik – morda najbolj odražajo med omejitvami, ki jih pred nas postavljajo paradigme naravovarstva in okoljevarstva na eni strani ter zahtev družbenega razvoja in večje družbene blaginje na drugi. Ne samo protislovij, tudi izrazitih antagonizmov, ko se ena ali druga stran vedno bolj oddaljujeta vsaksebi, namesto, da bi iskali vsem sprejemljive rešitve. Rešitve, ki so vendarle v osnovi skupne, pri katerih bi bilo možno dva navidezno povsem ločena pola povezati v t. i. Möbiusov trak, saj je razvoj, ki upošteva tudi varstvo okolja in ohranjanje naravnih vrednost (lahko ga imenujemo tudi trajnostni, če želite), sinonim za družbeno blaginjo. Takšne rešitve pa je možno doseči le s pristopom, ki temelji na objektivnosti, znanju, ustrezni komunikaciji in medsebojnem spoštovanju, ne pa zgolj na interesih ene ali druge skrajnosti, pa naj si bodo to pogosto zelo sebične zahteve kapitala, investitorjev, »podjetnikov« na eni strani ali pa omejitve, ki jih postavljajo

»naravovarstveniki«, »okoljevarstveniki« in »nevladniki« na drugi. Se v navednicah zapisani akterji kdaj vprašajo, zakaj pomemben del družbe o njih nima nič kaj dobrega mnenja? Morda vsaj delno tudi zaradi sebičnih pričakovanj, ki otežujejo ali celo onemogočajo iskanje skupnih poti pri iskanju rešitev, povezanih z okoljskimi izzivi?

Prav zagotavljanje interdisciplinarnih znanj, ki bodo diplomantom omogočala iskanje kompromisnih rešitev za spodbujanje družbenega razvoja ob hkratnem dolžnem upoštevanju okoljskih omejitev in potreb po ohranjanju naravnih virov, je ključna značilnost študijskih programov na naši šoli. Zaradi tega je zelo spodbudno, da so sodelavci šole – bodisi tisti, ki so neposredno vpeti v delovanje VŠVO ali pa z njo sodelujejo prek različnih projektov – na simpoziju (le-tega se je udeležilo skoraj 100 udeležencev) predstavili kar 23 zanimivih referatov, ki so posegali na zelo raznolika vsebinska področja. Predstavili so zelo pestra znanja in velik strokovno-znanstveni kapital, ki ga šola premore. Številne vsebine in ideje, s katerimi smo se srečali na simpoziju, smo že vključili v prenovljen študijski program, ki ga bomo začeli izvajati že v naslednjem študijskem letu.

Vsem, ki ste kakorkoli prispevali k odličnemu dogodku, se iskreno zahvaljujem za vloženi trud.

— izr. prof. dr. Boštjan Pokorny, dekan

DOGODKI

- **18. 8.** je dr. Boštjan Pokorny gostoval v oddaji **Noetova banda** na Valu 202; predstavil je problematiko pojavljanja sivih vran v mestih oz. izsledke ciljnega raziskovalnega projekta (CRP), v katerem je sodelovala tudi VŠVO, o problematiki in upravljanju sivih vran v urbanem okolju.
- **15. 9.** smo na vsakoletni prireditvi **Velenje se predstavi** na stojnici predstavljali šolo in študijska programa. Občanom smo na vzorcih vode, ki so jih prinesli s sabo, pokazali, kako lahko s hitrimi testi na terenu ugotavljamo kemično ustreznost vode.

Velenje se predstavi

- **17. 9.** smo prisluhnili kolegom Fakultete za energetiko Univerze v Mariboru, ki so nam predstavili projekt **Together,** namenjen izboljšanju energetske učinkovitosti stavb in varčevanju z energijo.
- **18. 9.** VŠVO sodeluje na delavnici **Trajnostno mobilna regija,** ki jo v okviru projekta *Smart Commuting* organizira Mestna občina Velenje.
- **20. 9.** je direktor VŠVO, dr. Gašper Gantar, kot vabljeni gost na 4. seji **Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice** članom gospodarske zbornice predstavil delovanje in načrte VŠVO.

VSVO na izobraževanju

- **28. 9.** smo sodelovali na tradicionalnem **Dnevu raziskovalcev** v Celju, kjer smo obiskovalcem predstavili nekatere od testov, ki jih lahko izvedemo z našim prenosnim laboratorijem.
- **1. 10.** smo na **Uvodnem dnevu** za bruce pozdravili 38 novih študentov prvega letnika dodiplomskega študija. Poleg pomembnih informacij o izvedbi študijskega programa, so novi študenti z zanimanjem prisluhnili predavanjema mag. Janija Prgića o odgovornem ravnanju in Jane Pertot Tomažič o učinkovitem učenju.
- **2. 10.** sta v okviru 5. slovenskega geološkega kongresa Geološki zavod in Društvo geologov Slovenije v prostorih VŠVO pripravila delavnice **Dan geologije,** namenjene učencem in dijakom, pri izvedbi so sodelovali naši študenti.
- **6. 10.** je VŠVO kot partner pri izvajanju Ciljnega raziskovalnega projekta o šakalu sodelovala pri izvedbi strokovno znanstvenega simpozija **»Šakal v Sloveniji in na Balkanu: stanje in upravljavski izzivi«,** ki ga je v Kopru organizirala Lovska zveza Slovenije v sodelovanju s člani projektne skupine.
- **15. 10.** se je nekaj zaposlenih in sodelavcev VŠVO na RŠS v Celju udeležilo **delavnice komunikologa Leona Magdalenca,** ki je predaval o veščinah učinkovite komunikacije.
- **16. 10.** sta se direktor dr. Gašper Gantar in dekan dr. Boštjan Pokorny udeležila **srečanja izvajalcev in dijakov srednješolskega programa *Okoljevarstveni tehnik,*** ki je bilo na Medpodjetniškem izobraževalnem centru (MIC) v Velenju.
- **26. 10.** je VŠVO na **letnem srečanju članov Zelenega omrežja Slovenije** predstavila dr. Anja Bubik s predavanjem »Iskanje kreativnih in inovativnih rešitev za izzive gospodarskega in družbenega okolja – projekt CONVERT«. Namen dogodka je bil mreženje članov s ciljem povezovanja in komuniciranja o okoljskih in trajnostnih projektih, rešitvah, inovacijah ter dosežkih.
- **30. 10.** je bil direktor dr. Gašper Gantar gost v **oddaji KODA** na RTV Slovenija, kjer je predstavil problematiko in možne izboljšave na področju ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami in odpadno embalažo.
- **28. 11.** se je na 15. seji zbral **Akademski zbor** VŠVO, na katerem so med drugim ugotavljali potrebo po prenovi študijskega programa prve stopnje.

Podelitev diplom

- **28. 11.** je bila v Veliki dvorani velenjske Glasbene šole sedma **podelitev diplom** našim diplomantom. Na prireditvi je diplomante nagovoril podžupan Mestne občine Velenje Peter Dermol, kulturni del programa pa je izvedel Šaleški akademski pevski zbor.
- **6. 12.** je v prostorih VŠVO potekal osrednji dogodek ob 10-letnici delovanja šole, tj. strokovno-znanstveni simpozij **Zeleno in modro: okolje, stičišče ved in protislovij,** na katerem so sodelavci šole v 23-ih zanimivih referatih predstavili vso interdisciplinarnost delovanja, strokovni ter znanstveno-raziskovalni potencial šole.
- **6. 12. Novoletno srečanje** članov Akademije zbora na velenjskem gradu. Navdušil je nastop pevskega zbora naših učiteljev in študentov, ustanovljen posebej za to priložnost. Zborovodja je bil dr. Emil Štrbenk.
- **11. 12.** se je dekan dr. Boštjan Pokorny udeležil **sestanka z ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, dr. Aleksandro Pivec,** in drugimi odgovornimi predstavniki ministrstva; sestanek je bil namenjen izboljšanju upravljanja divjadi v Sloveniji, dekan pa je predstavil nekatere ugotovitve novejših CRP projektov, pri katerih je sodelovala tudi VŠVO.

MEDNARODNO

Erasmus+

- **17. 7.** je v programu izmenjav Erasmus+ in CEEPUS trimesečno gostovanje za namen poučevanja na **Univerzi v Zadru na Hrvaškem** zaključila dr. Natalija Špeh.
- **17. 7.** je v programu izmenjav Erasmus+ zaključil petmesečno praktično usposabljanje na **Kanarskih otokih v Španiji** študent Tom Kirič.
- **3. 8.** je v programu izmenjav Erasmus+ zaključila trimesečno praktično usposabljanje v **Raveni v Italiji** študentka Anja Debeljak.
- **24. 8.** smo oddali prijavo na **Javni razpis štipendij Ad futura za študijske obiske študentov v tujini** v okviru programa Erasmus+ za leto 2018.
- **3. 9.** se je dr. Boštjan Pokorny v Pragi (Češka) udeležil četrtega sestanka **mednarodnega združenja EuroBoar.** Le-to je raziskovalno omrežje, v katerega so vključeni skoraj vsi evropski raziskovalci divjih prašičev (skupaj >30 raziskovalnih skupin iz 15-ih držav), njihov namen je združiti različne podatke o biologiji in ekologiji vrste vzdolž celotnega gradienta prisotnosti v Evropi ter tako na racionalen način omogočiti panevropske raziskave te vrste.

Ana na izmenjavi v Španiji

- **1. 10.** je v programu izmenjav Erasmus+ trimesečno praktično usposabljanje na **Univerzi Jaén v Španiji** začela študentka Ana Žagar.

- **7. 10.** je z mednarodno izmenjavo pri nas začel **Fulbrightov štipendist** Jedd Sankar-Gorton z Univerze Montana iz Missoule, Združene države Amerike, pod mentorstvom dr. Irene Mrak. Jedd je geograf, pri nas bo proučeval pristope k izobraževanju o gorskih območjih v Sloveniji na različnih nivojih.
- **9.–14. 10.** se je direktor dr. Gašper Gantar v **Šanghaju na Kitajskem** sestal s predstavniki podjetja *Shanghai Ochun Machinery and Equipment* ter raziskovalnih inštitutov *China Artifical Inteligente Town in Institute of Inteligent Technology.* Rezultat obiska je bil dogovor in podpis sporazuma o sodelovanju pri razvoju in komercializaciji rešitev na področju izdelovalnih tehnologij ter razvoja okolju prijaznih izdelkov.

Direktor na Kitajskem

- **Oktobra in novembra** smo izvedli štiri **promocije mednarodnih izmenjav** na dodiplomski in podiplomski stopnji študija. Sodelovali so študenti VŠVO, ki so se udeležili praktičnega usposabljanja na Islandiji (Janja Zabukovnik, Katrin Školnik Škrabe in Žan Rutnik Rader), na Portugalskem (Nina Ocvirk), v Nemčiji (Jaka Cesar) in Španiji (Tom Kirič), ter študent Klemen Simšič, ki je bil tutor tuji Erasmus+ študentki.

›Naši‹ Fulbrightovci: dr. Irena Mrak, Jedd Sankar Gorton, dr. Sarah Halvorson

- **6. 11.** je v programu izmenjav Erasmus+ začel trimesečno praktično usposabljanje absolvent Marko Slaček, praktično usposabljanje kot prostovoljec pa Tom Kirič, oba v botaničnem parku *Fuerteventura Oasis Park* na **otoku Fuerteventura (Kanarski otoki) v Španiji.**
- **21. 11.** je dr. Boštjan Pokorny na **Gozdarski fakulteti Univerze v Beogradu** izvedel gostujoče predavanje, v katerem je predstavil značilnosti upravljanja divjadi v Sloveniji.
- **11.–13. 12.** se je direktor dr. Gašper Gantar v Bruslju udeležil seminarja z naslovom »**How to run an HEInnovate workshop' interactive training session«.** Izbran je bil v skupino udeležencev, ki jih je Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) povabila na seminar, kjer so predstavili managersko orodje, ki visokošolskim organizacijam omogoča izboljšati inovacijski potencial ter podjetniško orientiranost. Dr. Gantar je eden od dveh udeležencev iz Slovenije, ki sta kot prva opravila izobraževanje in jima je OECD podelila certifikat za izvedbo delavnic HEInnovate.

ŠTUDIJSKO

- **Začetek prenove študijskega programa**
  Jeseni 2018 smo začeli s prenovo visokošolskega študijskega programa prve stopnje *Varstvo okolja in ekotehnologije.* V prvi fazi smo prepoznali in obiskali predstavnike ključnih skupin potencialnih delodajalcev, ki so nam predstavili poglede, izkušnje, zahteve ter pričakovanja, katera naj bi izpolnjevali naši diplomanti. Za predloge smo prosili tudi člane Akademskega zbora VŠVO in predstavnike študentov. Konec leta 2018 so nosilci predmetov posredovali prenovljene učne načrte. Proces prenove bomo s sprejetjem posodobljenega predmetnika in učnih načrtov zaključili februarja 2019, tako da bomo že v študijskem letu 2019/20 začeli izvajati prenovljen program.
- **Sodobna laboratorijska oprema**
  V učnem laboratoriju imamo prenovljeno sodobno opremo za analizo vode podjetja Hach Lange, ki je uveljavljeno podjetje na mednarodnem trgu in nudi širok nabor laboratorijskih, prenosnih in on-line izdelkov za analizo pitne, odpadne ali industrijske vode. Spektrofotometer DR3900 omogoča avtomatsko prepoznavanje rezultatov testov, zagotavlja manjše število korakov pri analizi vzorca, natančno doziranje ter vsestransko upravljanje s podatki. Razklopna enota HT200S pa s tehnologijo visoke hitrosti razklopa izpolnjuje potrebo po hitrem in učinkovitem razklopu v vzorcih komunalnih ter industrijskih vod.

Razklopna enota in spektrofotometer

ZNANSTVENO RAZISKOVALNO

KNJIGE, MONOGRAFIJE, SAMOSTOJNA POGLAVJA

Pokorny B., Jelenko Turinek I., 2018. Čeljustnice prostoživečih parkljarjev: dragocen vir informacij o osebkih, vrstah in okolju. Strokovna knjižnica Lovske zveze Slovenije, 9. Ljubljana: Lovska zveza Slovenije, 137 str.

Mrak I., Odar M., Krek A., Marolt M., **Breznik K.,** 2018. Značilnosti pristopov na najvišjo goro v Sloveniji (Triglav, 2864 m). V: Zorn M., in sod. (ur.). Triglav 240. Ljubljana: Založba ZRC, str. 187-203.

OBJAVLJENI ZNANSTVENI ČLANKI

Krklec K., Domínguez-Villar D., Braucher R., Perica D., **Mrak I.,** 2018. Morphometric comparison of weathering features on side by side carbonate rock surfaces with different exposure ages: a case from the Croatian coast. *Quaternary International,* 494:275-285. Kategorija: 1A2 (Z, A1/2).

Chirichella R., **Pokorny B.,** Bottero E., Flajšman K., Mattioli L., Apollonio M., 2018. Factors affecting implantation failure in roe deer. *Journal of Wildlife Management,* doi: 10.1002/jwmg.21623. Kategorija: 1A1 (Z, A', A1/2).

Flajšman K., Jerina K., **Pokorny B.,** 2018. Kolikor srnjakov, toliko srn? Spolno razmerje zarodkov in juvenilne srnjadi v Sloveniji. *Zlatorogov zbornik,* 5:35-47. Kategorija: 1C (Z).

OBJAVLJENI STROKOVNI IN POLJUDNI ČLANKI

Bubik A., Ravnjak E., 2018. Mononatrijev glutaminat – (ne)pogrešljivi aditiv današnjega časa. *Proteus,* 81:120-125.

OBJAVLJENI ZNANSTVENI PRISPEVKI IN IZVLEČKI PRISPEVKOV NA KONFERENCAH

Mrak I., Odar M., Marolt M., Krek A., **Breznik K.,** Halvorson S. J., 2018. Tracking visitation in Triglav National Park, Slovenia. V: *International Geographical Union Regional Conference in Canada.* Book of abstracts. Quebec City, Kanada, 6.–11. 8. 2018. Quebec: University Laval, str. 30.

Mrak I., Halvorson S. J., 2018. Tracing borders, tracking visitation: the case of Triglav National Park, Slovenia. V: *Thinking Mountains Conference.* Book of abstracts. Banff, Kanada, 2.–5. 10. 2018. Banff: University of Alberta, str. 170.

Pokorny B., Flajšman K., 2018. Management and research of wild boar in Slovenia: situation, basic principles, challenges and perspectives. V: Drimaj J., Kamler J. (eds.). *12th Symposium on Wild Boar and other Suids.* Book of abstracts. Brno, Češka, 4.–8. 9. 2018. Brno: Mendel University, str. 64.

Bužan E., Sternad M., **Pokorny B.,** 2018. Population genetic structure of European roe deer in the model hunting ground of central Slovenia. V: Kružić P. et al. (eds.). *13th Croatian Biological Congress.* Book of abstracts. Poreč, Hrvaška, 19.–23. 9. 2018. Zagreb: Croatian Biological Society, str. 278-279.

Potočnik H., **Pokorny B.,** Flajšman K., Kos I., 2018. Šakal v Sloveniji: najpomembnejše ugotovitve nacionalnega monitoringa. V: Pokorny B., Kmetec U. (ur.). *Šakal v Sloveniji in na Balkanu: stanje in upravljavski izzivi* (10. Slovenski lovski dan). Knjiga izvlečkov. Koper, 6. 10. 2018. Ljubljana: Lovska zveza Slovenije, str. 5.

Levanič T., Flajšman K., Kuralt Ž., Kos I., **Pokorny B.,** Potočnik H., 2018. Prehranske značilnosti šakalov (Canis aureus) v Sloveniji. V: Pokorny B., Kmetec U. (ur.). *Šakal v Sloveniji in na Balkanu: stanje in upravljavski izzivi* (10. Slovenski lovski dan). Knjiga izvlečkov. Koper, 6. 10. 2018. Ljubljana: Lovska zveza Slovenije, str. 6.

Stronen A. V., Bartol M., Boljte B., Bošković I., Gačić D. P., Jelenčič M., Konec M., Kos I., Kovačič T., Pintur K., **Pokorny B.,** Potočnik H., Šprem N., Tomljanović K., Skrbinšek T., 2018. Genetic diversity and population structure of jackal in Slovenia, with reference to neighbouring populations in Dalmatia and in the Pannonian Basin. V: Pokorny B., Kmetec U. (ur.). *Šakal v Sloveniji in na Balkanu: stanje in upravljavski izzivi* (10. Slovenski lovski dan). Knjiga izvlečkov. Koper, 6. 10. 2018. Ljubljana: Lovska zveza Slovenije, str. 9-10.

Potočnik H., Ražen N., Krofel M., Kuralt Ž., Flajšman K., **Pokorny B.,** Kos I., 2018. Potential versus actual habitat interference between expanding golden jackals and wolves in Slovenia. Book of abstracts. Marathon Bay, Grčija, 31. 10.–2. 11. 2018. *Elläiniko Zäoologiko Archeio,* 9, str. 110.

Potočnik H., **Pokorny B.,** Kos I., 2018. Recent and future spatial distributions of golden jackals, wolves and foxes in Slovenia. V: Popović Z. (ed.). *International Symposium on Animal Science 2018.* Book of abstracts. Zemun, Srbija, 22.–23. 11. 2018. Belgrade: Faculty of Agriculture, str. 95.

Pokorny B., Flajšman K., Levanič T., 2018. Traffic-related mortality of

wild ungulates and large carnivores in Slovenia: situation and mitigation measures. V: Popović Z. (ed.). *International Symposium on Animal Science 2018*. Book of abstracts. Zemun, Srbija, 22.–23. 11. 2018. Belgrade: Faculty of Agriculture, str. 96.

Kos I., Potočnik H., **Pokorny B.,** Flajšman K., Majić Skrbinšek A., Konec M., 2018. Why there was a need to set the management of golden jackal within the research project in Slovenia. V: Popović Z. (ed.). *International Symposium on Animal Science 2018*. Book of abstracts. Zemun, Srbija, 22. – 23. 11. 2018. Belgrade: Faculty of Agriculture, str. 166.

Srot V., Bussmann B., **Pokorny B.,** Watanabe M., van Aken P. A., 2018. Compositional and engineering adaptations in dentine explored by analytical STEM. *Microscopy and Microanalysis,* 24 (Suppl. 1):1274-1275.

KONFERENCE, KONGRESI, SIMPOZIJI

4.–8. 9. je v Brnu (Češka) potekal ***12th Symposium on Wild Boar and other Suids.*** Dr. Boštjan Pokorny je bil član znanstvenega odbora dogodka in je predsedoval sekciji, namenjeni upravljanju z divjimi prašiči. V soavtorstvu s kolegico z Gozdarskega inštituta Slovenije (dr. Katarina Flajšman) je izvedel predavanje, v katerem sta predstavila stanje, principe, izzive in perspektive upravljanja ter raziskav divjega prašiča v Sloveniji.

2.–5. 10. je v Banffu v Kanadi potekala mednarodna konferenca ***Thinking Mountains,*** na kateri je 120 udeležencev predstavljalo aktualne raziskave in najrazličnejše vidike upravljanja gorskih območij. Dr. Irena Mrak je v soavtorstvu z dr. Sarah Halvorson z Univerze v Montani predstavila prispevek »Tracing borders, tracking visitation: the case of Triglav National Park, Slovenia«. Konferenca je bila tudi priložnost za navezavo stikov za bodoče sodelovanje na znanstvenem in pedagoškem področju z univerzami iz ZDA ter Kanade.

6. 10. je bil v Kopru strokovno-znanstveni simpozij ***Šakal v Sloveniji in na Balkanu: stanje in upravljavski izzivi,*** pri organizaciji katerega je sodelovala tudi VŠVO. Dr. Boštjan Pokorny je bil programski vodja dogodka, skupaj z več člani projektne skupine (z Biotehniške fakultete in Gozdarskega inštituta Slovenije), ki je v obdobju 2016 – 2018 izvajala ciljni raziskovalni projekt o šakalu, je pripravil tri predavanja, v katerih so predstavili najpomembnejše ugotovitve nacionalnega monitoringa, prehranske značilnosti

Konferenca v Zrenjaninu

in genetsko pestrost ter strukturo populacije šakalov v Sloveniji.

11. in 12. 10. je bila v Zrenjaninu v Srbiji mednarodna konferenca ***Industrial Engineering and Environmental Protection (IIZS 2018).*** Z dvema predavanjema, tj. »Best practices in environmental protection trough education and information activities: the Gracilis showcase« in »Greening as a perspective solution for urban microclimate mitigation – a pilot study«, se je v sodelovanju s Complementariumom, Inštitutom za raziskave narave in razvoj okoljskih tehnologij, predstavila tudi VŠVO. Dr. Anja Bubik in dr. Lucija Kolar sta predstavili rezultate uspešno zaključenega študentskega raziskovalnega projekta Gracilis, ki je potekal v okviru programa »Po kreativni poti do znanja«.

Irena Mrak na konferenci UNESCa

25. 10. je dr. Irena Mrak kot vabljena gostja Pakistanske ambasade sodelovala na okrogli mizi na mednarodni konferenci z naslovom ***Apel gora – visokogorje v Pakistanu,*** ki je potekala na sedežu UNESCa v Parizu. Tema okrogle mize je bila razvoj turizma v visokogorju Pakistana.

22. in 23. 11. je v Zemunu (Srbija) potekal ***International Symposium on Animal Science.*** Dr. Boštjan Pokorny je v soavtorstvu s kolegi z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (dr. Hubert Potočnik, dr. Ivan Kos) in Gozdarskega inštituta Slovenije (dr. Katarina Flajšman, dr. Tom Levanič) pripravil tri predavanja: (i) »Traffic-related mortality of wild ungulates and large carnivores in Slovenia: situation and mitigation measures«; (ii) »Recent and future spatial distributions of golden jackals, wolves and foxes in Slovenia«; (iii) »Why there was a need to set the management of golden jackal within the research project in Slovenia«.

6. 12. je na Visoki šoli za varstvo okolja potekal strokovno-znanstveni simpozij ***Zeleno in modro: okolje, stičišče ved in protislovij,*** na katerem so sodelavci šole predstavili 23 referatov v naslednjih sekcijah: (i) Okoljski izzivi, tehnologije in rešitve; (ii) Narava: kaj proučujemo in rešujemo; (iii) Tla in voda; (iv) Družba, okolje in prostor. Vsi prispevki so bili objavljeni v priložnostni knjigi izvlečkov. Dogodek je bil izveden kot osrednji dogodek ob praznovanju 10-letnice delovanja VŠVO, udeležilo se ga je skoraj 100 udeležencev.

PROJEKTI

\\ Julij–september 2018

VŠVO je kot partnerska institucija Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in Gozdarskega inštituta Slovenije uspešno končala dva projekta, ki sta v sklopu Ciljnega raziskovalnega programa (CRP) Zagotovimo.si hrano za jutri potekala v obdobju 2016 – 2018: (i) **»Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste zlati šakal *(Canis aureus L.)* v Sloveniji«** (več o projektu lahko preberete na http://sakal.gozdis.si/); (ii) **»Določitev najustreznejših metod za ocenjevanje številčnosti prostoživečih parkljarjev v Sloveniji in priprava podlag za njihovo vključitev v lovskoupravljavsko prakso«.** Z obema projektoma smo pomembno prispevali k nadaljnjemu izboljšanju upravljanja divjadi v Sloveniji oz. k zmanjševanju konfliktnih situacij med ljudmi in prostoživečimi živalmi. Financerja CRP programa sta Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) ter Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS (ARRS).

\\ Julij–december 2018

Julija 2018 smo kot partnerji Gozdarskega inštituta Slovenije in vseh treh javnih univerz v sklopu zgoraj omenjenega CRP programa uspešno prijavili projekt **»Divjad v naseljih, na cestah in drugih nelovnih površinah: težave, izzivi in rešitve«,** ki smo ga začeli izvajati 1. 11. 2018. Z izvedbo projekta želimo prispevati k: (a) povečanju cestno-prometne varnosti; (b) zmanjšanju škodnih dogodkov na nelovnih površinah; (c) poznavanju bioloških in ekoloških značilnosti izbranih vrst divjadi v urbanem okolju v primerjavi z naravnimi habitati; (d) vzpostavitvi primernega družbenega okolja in k preizkusu ukrepov za izločitev nutrije kot invazivne tujerodne vrste iz okolja. Pripravili bomo protokole za ravnanje v primeru obsežnejšega pojavljanja divjadi v urbanem okolju, v primeru odvzetih osebkov pa bomo izvedli molekularno-genetske analize, ki bodo omogočile določitev meta-populacijske strukture urbanih populacij in njihovih kontaktnih con s populacijami iz naravnega okolja (več na http://divjad.np.gozdis.si/novice/).

\\ Julij–november 2018

Kot nosilna institucija smo v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije za Direkcijo RS za infrastrukturo (DRSI) kot naročnika zaključili projekt **»Monitoring učinkovitosti odvračalnih ukrepov za zmanjšanje števila trkov vozil z divjadjo«,** ki smo ga izvajali od julija 2017 naprej. V projektu smo spremljali in ovrednotili vpliv dveh vrst odvračalnih naprav (modri svetlobni odsevniki in zvočna odvračala), ki so bila v preteklosti nameščena na skupaj 37 odsekov državnih cest v skupni dolžini 36,0 km. Potrdili smo potencial obeh vrst odvračal kot primernega ukrepa za zmanjšanje števila trkov s prostoživečimi parkljarji oz. za širšo implementacijo na slovenske ceste, ki se bo začela izvajati v letu 2019.

\\ Avgust 2018

Sodelovali smo v mednarodnih konzorcijih pri pripravi predlogov dveh velikih projektov, ki sta se oba uvrstila v drugo fazo izbora (le-ta je v obeh primerih v začetku leta 2019): (i) **»Od povezanosti do izolacije: vpliv fragmentacije na genetsko strukturiranost populacij izbranih vrst kopenskih vretenčarjev«** (razpis ARRS; konzorcij več domačih in tujih institucij pod vodstvom Univerze na Primorskem, Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije); (ii) **»Crossings for LIFE: Enhancement of permeability of motorways in Croatia and Slovenia for large carnivores«** (program Life+; zunanja pomoč in predvideni podizvajalci DARS in Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani).

\\ Oktober–december 2018

V sodelovanju s podjetjema Eurofins ERICo Slovenija in Cervus d.o.o. smo za naročnika Družbo za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS) začeli izvajati 36-mesecev trajajoč in finančno zelo velik projekt **»Odvračanje divjadi iz avtocest (AC) in hitrih cest (HC)«,** s katerim bomo pomembno prispevali k povečanju cestno-prometne varnosti na slovenskih avtocestah. Do konca leta 2018 smo vse avtocestne priključke opremili z zvočnimi odvračalnimi napravami, ki naj bi zmanjšale tveganje za zahajanje živali na avtoceste, v nadaljevanju pa bomo poskrbeli za boljše stanje obcestnih ograj in za nemoteno delovanje električne ograje na primorski AC, odsek Logatec–Postojna.

\\ November 2018

Pripravili in oddali smo prijavi na dva javna razpisa, namenjena zmanjšanju trkov vozil z divjadjo na državnih cestah oz. povečanju možnosti za varno prehajanje velikih vrst sesalcev prek avtocest: **»Namestitev zvočnih in svetlobnih (modrih) odvračal za divjad na odsekih državnih cest v letih 2018–2020«** (naročnik DRSI) in **»Izdelava strokovnih podlag za zagotovitev ustreznih migracijskih koridorjev velikih zveri in drugih vrst velikih sesalcev na AC odseku Vrhnika–Postojna«** (naročnik DARS). V obeh primerih smo bili izbrani kot najugodnejši ponudnik, z deli pa bomo začeli v začetku leta 2019.

DIPLOMIRALI

12. 9. \\ **Tjaša Antolinc:** Aerobna obdelava biološko razgradljivih odpadkov v Zbirnem centru Tuncovec (mentor: izr. prof. dr. Viktor Grilc)

11. 9. \\ **Anton Patrik Vraber:** Raziskovanje prisotnosti stroncija 90 v Sloveniji (doc. dr. Leo Šešerko)

11. 9. \\ **Urška Gradišnik:** Čebelarstvo v občini Radlje ob Dravi (prof. dr. Andrej Čokl)

12. 9. \\ **Jernej Ranc:** Zajem razpršenih emisij v jeklarni SIJ Metal Ravne d.o.o., v skladu z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami (izr. prof. dr. Viktor Grilc)

12. 9. \\ **Žiga Cesar:** Ravnanje z odpadki v Kozjanskem parku ob prazniku Kozjanskega jabolka (doc. dr. Peter Skoberne)

11. 9. \\ **Nuša Pavlinc:** Privzem kovin v sojo (Glycine max L.) (doc. dr. Cvetka Ribarič Lasnik)

12. 9. \\ **Lucija Šumah:** Delovanje sortirnice v Koroškem regijskem centru za ravnanje z odpadki (izr. prof. dr. Viktor Grilc)

12. 9. \\ **Sonja Šemlak:** Ogroženost podzemnih živali na Dobroveljski planoti (doc. dr. Marta Svetina Veder)

18. 9. \\ **Dejan Haberman:** Velenjski Bicy – prostorski, okoljski, družbeni in gospodarski pomen (pred. Saša Piano)

18. 9. \\ **Tjaša Brenčič:** Primernost energetske obnove manjšega stanovanjskega objekta (viš. pred. dr. Boris Salobir)

18. 9. \\ **Eva Velunšek:** Vpliv turizma in rekreacije na prostoživeče živali na območju Pohorja (izr. prof. dr. Irena Mrak)

18. 9. \\ **Valentina Krajnc:** Varčevanje z energijo na mikro ravni (viš. pred. dr. Boris Salobir)

18. 9. \\ **Manuela Drofelnik:** Idejni projekt ekološkega kmetovanja in turizma na Ranču Burger, Veniše (doc. dr. Marta Svetina Veder)

21. 9. \\ **Matjaž Petrovič:** Stanje na področju zbiranja odpadnih zdravil za uporabo v veterinarski medicini v Sloveniji (doc. dr. Lucija Kolar)

21. 11. \\ **Katja Bobik:** Privzem kovin v sojo (Glycine max (L.) Merrill) in oljno ogrščico (Brassica napus L. var. napus) (doc. dr. Cvetka Ribarič Lasnik)

21. 11. \\ **Simona Perše:** Preučevanje seznanjenosti prebivalstva z uporabo fitofarmacevtskih sredstev v Mestni občini Novo mesto (izr. prof. dr. Andrej Simončič)

28. 11. 2018
Podelitev diplom

6. 12. 2018
Novoletno srečanje Akademskega zbora

VISOKA ŠOLA za varstvo okolja

Visoka šola za varstvo okolja
Trg mladosti 7 | 3320 Velenje
t: 03 898 64 10 | f: 03 898 64 13

www.vsvo.si

OBVEŠČEVALO — 4/2019
Obvestila Visoke šole za varstvo okolja Velenje
Izdaja: **Visoka šola za varstvo okolja**
Odgovorna oseba: **Gašper Gantar**
Uredila: **Milena Ževart, Boštjan Pokorny**
Oblikovanje: **ma—ma,** zanj Marko Marinšek
Velenje, 2019